

Kobras OÜ
Registrikood 10171636
kobras@kobras.ee

TÖÖ NR 2021-117
August 2022

Huvitatud isik: Cristella VT OÜ

**PIKK TN 17, 17C, 17D JA 17E KINNISTUTE
DETAILPLANEERING
SELETUSKIRI JA JOONISED**

Juhataja:	Erki Kõnd
Vastutav spetsialist:	Teele Nigola
Maastikuarhitekt-planeerijad:	Kreete Lääne Reet Türkson
Kontrollija:	Silvia Türkson

Objekti asukoht: Võru maakond, Võru linn, Võru linn, Pikk tn 17, 17c, 17d, 17e ja 17h
X= 6415100, Y= 679815

ÜLDINFO

TÖÖ NIMETUS:	Pikk tn 17, 17c, 17d ja 17e kinnistute detailplaneering
OBJEKTI ASUKOHT:	Võru maakond, Võru linn, Pikk tn 17 (kü tunnus 91901:011:0049), Pikk tn 17c (91901:011:1180), Pikk tn 17d (91901:011:1190), Pikk tn 17e (91901:001:0114) ja Pikk tn 17h (91901:001:0745).
TÖÖ EESMÄRK:	Olemasoleva tootmisala laiendamine peamiselt uue sügavkülmlao rajamise eesmärgil Pikk tn 17e kinnistule ning tootmismaa kruntide liitmine. Planeeringuga määratakse ehitusõigusega ala ulatus, arhitektuurinõuded ehitistele, tehnovõrkudega liitumised, platside ja teede asukohad ning parkimiskorraldus. Planeeritava ala pindala on ca 4,72 ha.
TÖÖ LIIK:	Detailplaneering
HUVITATUD ISIK:	Cristella VT OÜ Registrikood 11707056
Kontaktisik:	Alar Reiska Tel 5349 9703 alar.reiska@cristella.ee
KOHALIK OMAVALITSUS: (otsustaja)	Võru Linnavalitsus Jüri 11, Võru linn 65605 Võru linn info@voru.ee Sirli Kokk , arhitekt-planeerija Tel 785 0937 sirli.kokk@voru.ee
TÖÖ TÄITJA:	Kobras OÜ Registrikood 10171636 Riia 35, 50410 Tartu Tel 730 0310 http://www.kobras.ee
Projektijuht / planeeringu koostajad:	Teele Nigola - projektijuht, maastikuarhitekt-planeerija Tel 518 7602 teele@kobras.ee Kreete Lääne – maastikuarhitekt-planeerija Tel 730 0310, 5349 3611 kreete@kobras.ee Reet Türkson – maastikuarhitekt-planeerija
Konsultandid:	Urmas Uri – geoloog, keskkonnaekspert (KMH0046) Noela Kulm – keskkonnaekspert Erki Kõnd – projektijuht, projekteerija Ervin R. Piirsalu – hüdrotehnikainsener, projekteerija
Kontrollijad:	Silvia Türkson – maastikuarhitekt-planeerija Ene Kõnd – tehniline kontrollija

Kobras OÜ litsentsid / tegevusload:

1. Keskkonnamõju hindamise tegevuslitsentsid:
KMH0046 Urmas Uri; KMH0159 Noeela Kulm.
2. Keskkonnamõju strateegilise hindamise juhteksperdid:
Urmas Uri; Teele Nigola.
3. Hüdrogeoloogiliste tööde tegevusluba nr 379:
Hüdrogeoloogilised uuringud; Hüdrogeoloogiline kaardistamine.
4. Maakorraldustööde tegevuslitsents nr 635 MA-k.
5. MTR-i majandustegevusteed:
  - Ehitusuuringud EG10171636-0001;
  - Ehitusprojekti ekspertiis EK10171636-0002;
  - Omanikujärelevalve EO10171636-0001;
  - Projekteerimine EP10171636-0001;
  - Muinsuskaitse E 377/2008.
6. Maaparandusalal Tegutsevate Ettevõtjate Registri (MATER) registreeringud:
  - Maaparandussüsteemi omanikujärelevalve MO0010-00;
  - Maaparandussüsteemi projekteerimine MP0010-00;
  - Maaparanduse uurimistöo MU0010-00;
  - Maaparanduse ekspertiis MK0010-00.
7. Muinsuskaitseameti pädevustunnistus PT 606/2012:
Mälestise liigid: ehitismälestis, ajaloomälestis, maailmapärandi objektil asuv ehitis.
Tööde liik: konserveerimise ja restaureerimise projektide koostamine, konserveerimis- ja restaureerimistöo tegevuskavade koostamine maastikuarhitektuuri valdkonnas, muinsuskaitsejärelevalve, planeeringu muinsuskaitse eritingimuste koostamine, uuringud ja uuringu tegevuskavade koostamine.
8. Veeuuringut teostava proovivõtja atesteerimistunnistus (reoveesetest, pinnaveest, põhjaveest, heit- ja reoveest proovivõtmine) Noeela Kulm - Nr 2074/22, Tanel Mäger – Nr 2075/22.
9. Kutsetunnistused:
  - Diplomeeritud mäeinsener, tase 7, kutsetunnistus nr 176863 – Tanel Mäger;
  - Volitatud hüdrotehnikainsener, tase 8, kutsetunnistus nr 167534 – Erki Kõnd;
  - Volitatud hüdrotehnikainsener, tase 8, kutsetunnistus nr 131647 – Oleg Sosnovski;
  - Diplomeeritud hüdrotehnikainsener, tase 7, kutsetunnistus nr 120446 – Martin Võru;
  - Diplomeeritud hüdrotehnikainsener, tase 7, kutsetunnistus nr 167600 – Ervin R. Piirsalu;
  - Diplomeeritud veevarustuse- ja kanalisatsiooniinsener, tase 7, kutsetunnistus nr E000482 – Ervin R. Piirsalu;
  - Volitatud maastikuarhitekt, tase 7, kutsetunnistus nr 142815 – Teele Nigola;
  - Volitatud maastikuarhitekt, tase 7, kutsetunnistus nr 152113 – Kadri Kattai;
  - Volitatud maastikuarhitekt, tase 7, kutsetunnistus nr 155387 – Priit Paalo;
  - Ruumilise keskkonna planeerija, tase 7, kutsetunnistus 109264 – Teele Nigola;
  - Geodeet, tase 7, kutsetunnistus nr 131951 – Ivo Maasik;
  - Geodeet, tase 7, kutsetunnistus nr 131953 – Marek Maaring;
  - Maakorraldaja, tase 6, kutsetunnistus nr 141508 – Ivo Maasik;
  - Markšeider, tase 6, kutsetunnistus nr 135966 – Ivo Maasik.

I SELETUSKIRI

SISUKORD

1. PLANEERINGU KOOSTAMISE ALUSED JA EESMÄRK	6
1.1. ARVESTAMISELE KUULUVAD KEHTESTATUD PLANEERINGUD JA DOKUMENDID.....	6
1.2. ARVESTAMISELE KUULUVAD NORMDOKUMENDID JA SEADUSED.....	6
1.3. OLEMASOLEVAD ALUSPLAANID JA MUU INFO ALA KOHTA	6
1.4. DETAILPLANEERINGU KOOSTAJAD	6
2. OLEMASOLEVA OLUKORRA ISELOOMUSTUS	7
2.1. ÜLDINFO.....	7
2.2. PLANEERINGUALA ISELOOMUSTUS.....	8
2.3. LINNAEHITUSLIKE JA FUNKTSIONAALSETE SEOSTE ANALÜÜS	10
2.4. PLANEERINGUALAL KEHTIVAD KITSENDUSED	11
3. PLANEERIMISETTEPANEK	13
3.1. PLANEERINGU KONTSEPTSIOON	13
3.2. VASTAVUS ÜLDPLANEERINGULE	14
3.3. PLANEERITAVA ALA KRUNTIDEKS MOODUSTAMINE	14
3.4. KRUNDI EHITUSÕIGUS.....	14
3.5. KRUNDI HOONESTUSALA PIIRITLEMINE	15
3.6. ARHITEKTUURINÕUDED EHITISTELE.....	15
3.7. TEED LIIKLUS- JA PARKIMISKORRALDUS.....	16
3.8. HALJASTUS JA HEAKORRA PÕHIMÕTTED	16
3.9. TEHNOVÕRKUDE JA -RAJATISTE ASUKOHAD.....	17
3.9.1. VEEVARUSTUS, SH TULETÕRJE VEEVARUSTUS	17
3.9.2. REOVEEKANALISATSIOON	18
3.9.3. VERTIKAALPLANEERIMINE, SADEMEVESI JA DRENAAZ.....	19
3.9.4. ELEKTRIVARUSTUS, SH VÄLISVALGUSTUS	19

3.9.5. SOOJAVARUSTUS.....	20
3.9.6. TELEKOMMUNIKATSIOONIVARSUSTUS.....	20
3.9.7. SERVITUUTIDE SEADMISE ETTEPANEKUD	20
3.10. KESKKONNATINGIMUSED PLANEERINGUGA KAVANDATUD ELLUVIIMISEKS.....	21
3.11. KURITEGEVUSE RISKE VÄHENDAVAD NÕUDED JA TINGIMUSED	22
3.12. PLANEERINGU ELLUVIIMISE TEGEVUSKAVA	23
4. KOOSKÕLASTUSTE JA KOOSTÖÖ KOKKUVÕTE	24

II JOONISED

Joonis 1. Asukohaskeem	M 1:50 000 / A4
Joonis 2. Funktsionaalsed ja linnaehituslikud seosed	M 1:10 000 / A4
Joonis 3. Olemasolev olukord	M 1:500 / 840x722
Joonis 4. Põhijoonis	M 1:500 / 840x722
Joonis 5. Tehnovõrkude joonis	M 1:500 / 840x722
Joonis 6. Planeeringuala illustratsioon	

I SELETURKIRI

1. PLANEERINGU KOOSTAMISE ALUSED JA EESMÄRK

Detailplaneeringu (edaspidi DP) koostamise aluseks on Kobras OÜ ja Cristella VT OÜ vahel 13.11.2020 sõlmitud töövõtuleping nr 2-2/19-2020, Võru Linnavalitsuse ja Cristella VT OÜ vahel 15.09.2021 sõlmitud detailplaneeringu koostamise ja rahastamise haldusleping nr 627 ning Võru Linnavalitsuse 15.09.2021 korraldus nr 573 „Pikk tn 17, 17c, 17d, 17e kinnistute detailplaneeringu algatamine“ ja 08.06.2022 korraldus nr 271 „ Võru Linnavalitsuse 15. septembri 2021 korralduse nr 573 " Pikk tn 17, 17c, 17d, 17e kinnistute detailplaneeringu algatamine" muutmise".

Detailplaneeringu eesmärgiks on olemasoleva tootmisala laiendamine peamiselt uue sügavkülmlao rajamise eesmärgil Pikk tn 17e kinnistule ning tootmismaa kruntide liitmine. Planeeringuga määratakse ehitusõigusega ala ulatus, arhitektuurinõuded ehitistele, tehnovõrkudega liitumised, platside ja teede asukohad ning parkimiskorraldus. Käesoleva planeeringu koostamise ajal on alal kehtiv detailplaneering (Kobras OÜ töö nr 2016-236 „Pikk tn 17, 17c, 17d kinnistute detailplaneering“), millega on krundile lubatud ehitada kuni 5 hoonet, ehitisealune pindala kokku 20 147 m². Krundi kasutamise sihtotstarve on tootmishoone maa (TT) ja laohoone maa (TL).

1.1. ARVESTAMISELE KUULUVAD KEHTESTATUD PLANEERINGUD JA DOKUMENDID

- Võru Linnavalikogu 11. märts 2009 otsusega nr 98 kehtestatud „Võru linna üldplaneering“.
- Võru linna ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava aastateks 2019-2031.
- Kobras AS töö nr 2016-236 „Pikk tn 17, 17c, 17d kinnistute detailplaneering“, kehtestatud 14. juuni 2017 korraldusega nr 274.

1.2. ARVESTAMISELE KUULUVAD NORMDOKUMENDID JA SEADUSED

- Planeerimisseadus.
- Ehitusseadustik.
- Majandus- ja taristuministri 05.06.2015 määrus nr 57 „Ehitise tehniliste andmete loetelu ja arvestamise alused“.

1.3. OLEMASOLEVAD ALUSPLAANID JA MUU INFO ALA KOHTA

Detailplaneeringu alusplaaniks on Kobras OÜ poolt 19.11.2019 – 01.12.2020 mõõdistatud geodeetiline alusplaan mõõtkavas 1:500, töö nr 2020-311. Katastriüksuste piirid on kaardile kantud vastavalt maakatastri andmetele. Täiendav info planeeringuala ja selle kontaktvööndi osas tugineb Maa-ameti kaardirakenduse andmetele.

1.4. DETAILPLANEERINGU KOOSTAJAD

Käesoleva detailplaneeringu koostamises osalesid Kobras OÜ-i poolt planeerijad Teele Nigola, Kreete Lääne ja Reet Türkson ning kontrollis Silvia Türkson.

Loodes:

- Lühike tn T1 (kü 91901:011:0083), katastriüksuse sihtotstarve 100% transpordimaa.

Põhjas:

- Lühike tn 12 (91901:011:1200), katastriüksuse sihtotstarve 100% tootmismaa.
- Pikk tn 17f (kü 91901:011:0051), katastriüksuse sihtotstarve 100% tootmismaa.

Idas:

- Pikk tn 17g (kü 91901:001:0465), katastriüksuse sihtotstarve 100% sihtotstarbeta maa.

Kagus:

- Pikk tn 17b (kü 91901:001:0107), katastriüksuse sihtotstarve 100% ärimaa.

Planeeringuala asukoht on näidatud planeeringu joonisel 1.

2.2. PLANEERINGUALA ISELOOMUSTUS

Planeeringuala paikneb Võru linnas tiheasustusalal tootmismaade piirkonnas, kuid on naabriks ka äri- ja elamumaadele. Üle poole alast on kaetud kõvakattega pinnaga ja tootmishoonetega. Planeeringuala kesk- ja põhjaosas paiknevad osaliselt kõrghaljastusega murualad ning Pikk tn 17e on tervenisti metsaga kaetud. Juurdepääs toimub ala lõunaküljelt avalikult kasutatavalt Pikalt tänavalt läbi Pikk tn 17h kinnistu.

Skeem 2. Ala reljeef (aluskaart Maa-amet). Pikk 17e kinnistu paikneb ülejäänud planeeringualast ca 2-3 m madalamal.

Maa-ala on valdavalt tasase reljeefiga, ent planeeringuala idaosa (Pikk tn 17e kinnistut) eraldab põhjalõunasuunaline järsk ca 2-3 m kõrgune nõlv. Absoluutkõrguste vahemik on planeeringuala kõrgemal alal ligikaudu 76,0 – 77,3 ning madalamal ca 73,1 – 74,3 m.

Ehitusgeoloogilise uuringu (Rakendusgeoloogia OÜ töö nr 21-124, 2021 a) andmetel on planeeringuala kiiresti muutuva geoloogilise löikega ja eripinnaste (turvas) levikuga maa-ala. Maastikuliselt jääb uuringuala Võru – Hargla nõo kohale, mattunud, väga järskude veergudega oru kohale, kaasaegse Mustoja soostunud orgu, mis on täitunud liustikusetetega. Oru nõgu on hilisemal ajal soosetega täitunud (kinni kasvanud veekogu). Pindmiseks kasvukihiks on uuritud alal osaliselt mullakiht, mille all levivad soosetetest turbamuld ja turvas ning alluviaalsetest setetest orgaanilise aine sisaldusega liivpinnas. Pinnakatte pinnastest levib jääjärvelise geneesiga savi kompleks. Liustikusetetest esineb tüse moreenikompleks. Uuringusügavuses moodustab lamami aluspõhjaline liivakivi. Raskendavaks asjaoluks on palju kokku surutava, eripinnase, turbalasundi esinemine planeeritud ehitusalal. Turbakihi paksus jääb piirkonnas vahemikku 0,85...10,4 meetrit. Samuti on piirkonnas alaliselt kõrge pinnasevee tase, uuringu ajal jäi veetase 0,1...0,65 meetri sügavusele maapinnast.

Ala asub madala reostustundlikkusega alal ning põhjavesi on suhteliselt hästi kaitstud (asub põhjavee ülevoolu piirkonnas).

Planeeritaval maa-alal asub Cristella VT OÜ sügavkülmutatud pagari- ja kondiitritoodete tootmiskompleks ning Pikk tn 17e kinnistul asub noor segamets (noored kased, lepad, männid jt).

Foto 1. Cristella VT OÜ tootmishoone, vaade läänepoolsest küljest (autor: Reet Türkson 06.2021).

Foto 2. Pikk tn 17e katastriüksusel paiknev mets (autor: Reet Türkson, 18.06.2021).

Ehisregistri andmetel asuvad Pikk tn 17 kinnistul järgmised hooned:

- Tootmishoone, ehitisregistri kood 113021508, ehitusalune pind 10 976,2 m², kõrgus 13,2 m, seisund kasutusel.
- Kaalumaja, ehitisregistri kood 113021511, ehitusalune pind 145 m², seisund kasutusel.
- Kaarhall, ehitisregistri kood 113021512, ehitusalune pind 511 m², seisund kasutusel.
- Pumbamaja, ehitisregistri kood 113021514, ehitusalune pind 38 m², seisund kasutusel.
- Laohoone, ehitisregistri kood 113021515, ehitusalune pind 212 m², seisund kasutusel.
- Pvc Hall, ehitisregistri kood 121352762, ehitusalune pind 336,8 m², seisund kasutusel.

Ehisregistri andmetel asub Pikk tn 17c kinnistul katlamaja, ehitisregistri kood 113021509, ehitusalune pind 405 m², seisund kasutusel, ent ortofotolt on näha, et tegelikkuses selles asukohas hoonet ei ole. Pikk tn 17d kinnistul asub ehitisregistri andmetel masuudihoidla-garaaz, ehitisregistri kood 113021510, ehitusalune pind

878 m², seisund kasutusel. Tegelikuses on Pikk tn 17d kinnistul sellest hoonest suur osa maha lammutatud ning alles on ca 332 m² hoonest. Sama hoone küljes on laohoone (nimetatud eelpool Pikk tn 17 katastriüksusel). Pikk tn 17e metsaga kaetud maaüksusel ühtegi hoonet ei asu. Lisaks asuvad planeeringualal tootmiskompleksi teenindav alajaam ja gaasimahutid. Pikk tn 17 maaüksusel paikneva põhilise tootmishoone põhjaküljel paiknevad veoautode laadimiskohad, tootmishoonet ümbritsevad kõvakattega sõidukite liiklemiseks rajatud alad. Sõiduautode parkimine toimub valdavalt hoone ees, Pika tn poolsel küljel.

Planeeringuala olemasolev olukord on toodud joonisel 3.

Foto 3. Vaade linnulennult Cristella VT OÜ tootmishoonele ja selle abihoonetele, allikas Maa-ameti kiirortofoto, pildistatud 31.05.2021).

2.3. INIM- JA LOODUSKESKKONNALE AVALDUVATE ASJAKOHASTE MÕJUDE HINDAMINE NING FUNKTSIONAALSETE SEOSTE ANALÜÜS

2.3.1. Funktsionaalsed ja linnaehituslikud seosed

Planeeritav maa-ala paikneb Võru maakonnas Võru linna kirdepiiril Nöörimaa asumis. Linnulennult ca 200 m kaugusel lõunas paikneb Koreli oja ning ca 110 m kaugusel kirdes Poti oja. Linnulennult ca 1,8 km kaugusel paikneb Valga-Koidula raudtee, mööda Pikka tn ca 500 m kaugusel Võru-Räpina maantee nr 65 ning sealt edasi veel ca 1,2 km kaugusel Tallinn-Tartu-Võru-Luhamaa maantee nr 2.

Juurdepääs planeeringualale on kohaliku tähtsusega Pikalt tn (kü 91901:001:0108). Planeeritava ala loodepiiril on samuti kontakt avaliku tee maaga (Lühike tänav T1, kü 91901:011:0083), mida perspektiivselt on võimalik juurdepääsuna kasutada. Pikk ja Lühike tänav on mõlemad kahe-suunalise liiklusega tänavad. Pika tänav koridoris paikneb lisaks kahe-suunalisele asfaltkattega sõiduteele ka haljasribaga eraldatud kergliiklustee. Sõidutee ja kergliiklustee vahelisel eraldusalal kasvavad mõned puud.

Lähim bussipeatus asub vahetus läheduses Pikal tänaval, mis jääb planeeritavast alast läände. Lähim kergliiklustee asub samuti Pikal tänaval.

Kavandatud tootmise laiendamine seisneb peamiselt sügavkülmlao rajamises, mis eeldatavasti suurendab raskeveokite hulka Pikal tänaval. Planeeringuala paikneb Võru linna idaosas, mis on aja jooksul välja kujunenud ning ka kõrgema astme planeeringute kohaselt soodustatud tootmis- ja äripiirkond. Raskeveokite osakaalu suurenemisega on kõnealuses piirkonnas arvestatud.

Planeeringuala funktsionaalsed ja linnaehituslikud seosed on toodud joonisel 2.

Foto 4. Olemasolev juurdepääs Pikalt tänavalt (autor Reet Türkson, 18.06.2021).

Foto 5. Perspektiivne juurdepääs Lühikeselt tänavalt (autor Reet Türkson, 18.06.2021).

2.3.2. Asjakohased sotsiaal-kultuurilised mõjud

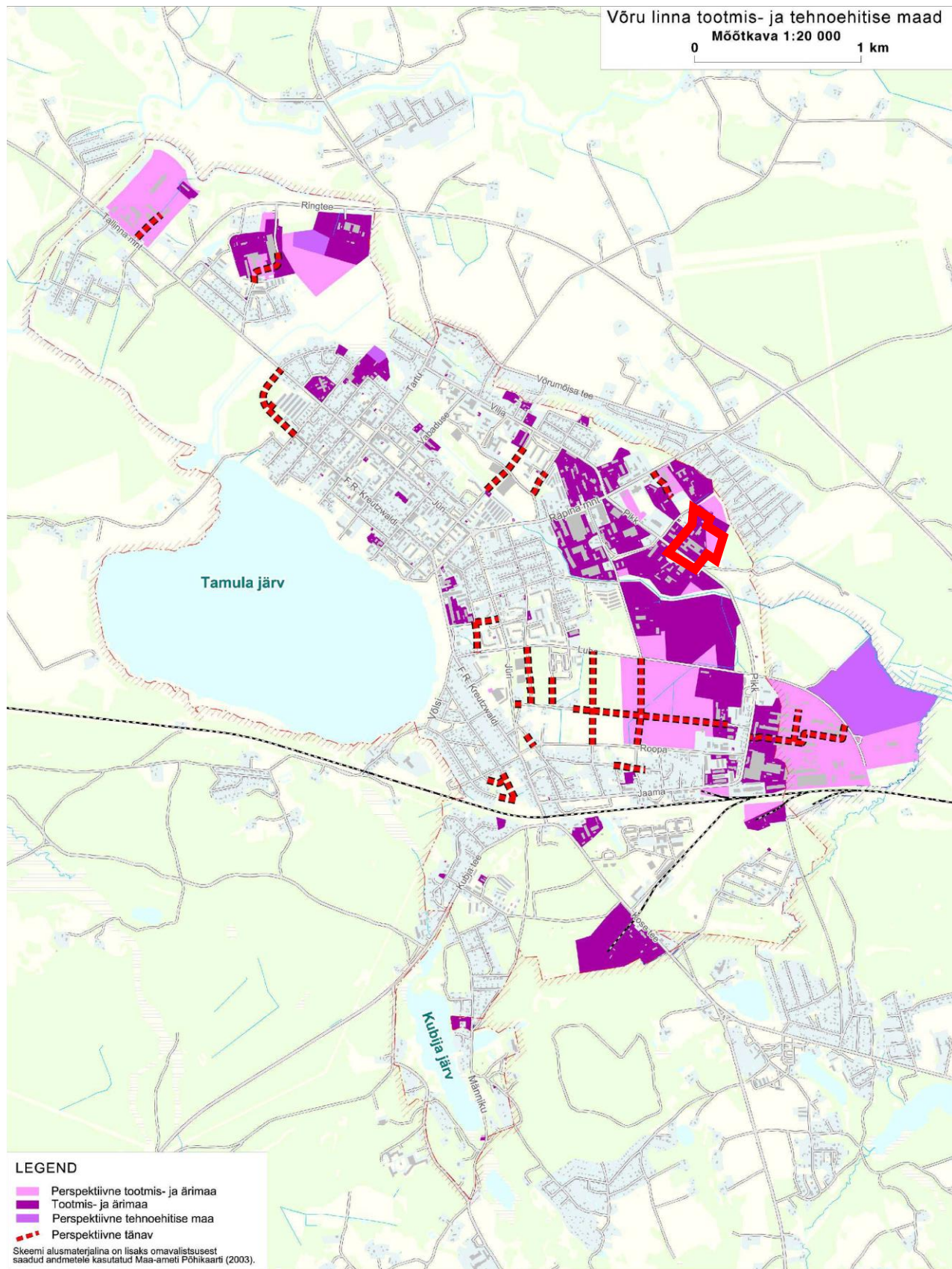
Juba olemasoleva tootmiskompleksi laiendamisega tööstuspiirkonnas vähendatakse riske, mis võivad tekkida erinevate maakasutusviiside vahel. Planeeringulahenduse elluviimisega kasutatakse ära olemasolevat infrastruktuuri ning tootmis- ja ärimaadeks vajalikku võrgustikku ega suurendata oluliselt mõju inimeste tervisele.

Planeeringulahenduse elluviimisega ei kaasne negatiivset mõju kultuuri- ja ajaloopärandi säilimisele. Tõenäolisemalt toetab aga maaüksuse sobitumist piirkonda ning kontaktala arenemist tootmis- ja äripiirkonnana.

2.3.3. Asjakohased looduskeskkonnale avalduvad mõjud

Planeeringuala paikneb väljakujunenud tootmis- ja äripiirkonnas ning olemasoleva tootmiskompleksi laiendamisega kasutatakse ära juba rajatud ettevõtluks vajalikku infrastruktuuri ning minimeeritakse võimalikku negatiivset mõju looduskeskkonnale.

Planeeringuala sademevesi on kavandatud kokku koguda ja vajalike meetmetega puhastatult mööda kogujakraavi ning läbi tiigi lähimasse eesvoolu Koreli oja juhtida. Kraav ja tiik koos moodustavad hea puhvri valinguvihmade esinemisel, vähendades vee voolukiirust, suurendades sademevee viibeaega ning puhastades veel kord tootmisalalt kokku kogutud sademevett enne Koreli oja jõudmist. Antud lahendus vähendab ka sademevee kanalisatsiooni koormamise vajadust.

Skeem 1. Väljavõte Võru linna üldplaneeringust. Planeeringuala on toodud punasega.

2.3.4. Asjakohased majanduslikud mõjud

Planeeritav ala kuulub eraomandisse ning omavalitsusel ei lasu kohustust tegeleda arendamisega seotud küsimuste ja kulude katmisega. Olemasoleva tootmiskompleksi laiendamine ning üldplaneeringus toodud tootmis- ja ärimaa juhtotstarbega maaüksuste liitmine on igati mõistlik, soodustades ettevõtte efektiivsust ja tootlikkust ning lihtsustades omandisuhetest tulenevat asjaajamist.

Lähiehitises paikneb mitmeid äri-, teenindus- ja tootmisettevõtteid: mööbli- ja tööriistapood, puidu- ja sanitaartechnika kauplus, tankla, aia- ja metsatechnika töökoda/tööriistapood jt. Planeeritavast alast põhja pool aadressil Lühike tn 12 tegutseb ettevõtte, mis tegeleb karjäärde kaevandustööde, metsaraie ja eritööde masinate rendiga. Planeeringuga kavandatud tootmisettevõtte laiendamine loob eeldused kohaliku tööhõive suurendamiseks, vahetu kontaktvõõndi elavdamiseks ning tootmis- ja ettevõtlusala arendamiseks. Eeltoodu rikastab majanduskeskkonda muutes Võru linna uutele elanikele atraktiivsemaks ning suurendades kohaliku omavalitsuse tulubaasi.

2.4. PLANEERINGUALAL KEHTIVAD KITSENDUSED

Detailplaneeringu alal asuvad Elektrilevi OÜ-le kuuluvad alla 1 kV Säraku õhuliin (väline tunnus M29388825), NÖÖRIMAA II:VQR (väline tunnus KKL43480175) ja ROOPA:SOO (väline tunnus KKL223828962) elektrimaakaabelliinid ning Leivatehase:(Võru) alajaam (väline tunnus M20490559). Alale ulatuvad ka Telia Eesti AS-le kuuluv sideehitis (väline tunnus 121357047) ja JetGas OÜ-le kuuluv A ja B kategooria gaasitorustik. Vastavalt majandus- ja taristuministri 25.06.2015 määrusele nr 73 „Ehitise kaitsevõõndi ulatus, kaitsevõõndis tegutsemise kord ja kaitsevõõndi tähistusele esitatavad nõuded“ on elektripaigaldise kaitsevõõnd kuni 1 kV nimipingega liinidel 2 m (maakaabelliini kaitsevõõnd on piki kaablit kulgev ala, mida mõlemalt poolt piiravad liini äärmistest kaablitest 1 m kaugusel paiknevad mõttelised vertikaaltasandid), alajaamade ja jaotusseadmete ümber ulatub kaitsevõõnd 2 m kaugusele piirdeaiast, seinast või nende puudumisel seadmest, sideehitise kaitsevõõnd maismaal 2 m ning A- ja B-kategooria gaasipaigaldise kaitsevõõnd 2 m. Pikk tn 17f kinnistul paikneb puurkaev (nr PRK0010010) veehaarde sanitaarkaitsealaga 30 m.

Olemasolev olukord kajastub joonisel 3.

3. PLANEERIMISETTEPANEK

3.1. PLANEERINGU KONTSEPTSIOON

Planeeringu eesmärgiks on olemasoleva tootmisala laiendamiseks tingimuste seadmine. Planeeringuga kavandatakse tootmishoone laiendamist nii maja tänava-/fassaadi- kui ka õuepoolses osas (sügavkülmladu, pakendiladu, tehnoseadmete hoone jt abihooned). Lisaks on kavandatud täiendav juurdepääs läbi Pikk tn 17b krundi ning ühendustee kaubaveokitele Lühikese tänava kaudu.

Võrreldes 2017. a kehtestatud detailplaneeringuga on käesolevas planeeringus ehitusõigusega ala laiendatud ka Pikk tn 17h ja Pikk tn 17e katastriüksusele, mis on ehitustingimuste poolest keerukas, kuid hädavajalik tootmisliini pikendamiseks ja antud asukohas tootmisega jätkamiseks.

Planeeringulahendus on toodud põhijoonisel (joonis 4).

3.2. VASTAVUS ÜLDPLANEERINGULE

Võru Linnavolikogu 11. märtsi 2009. a määrusega nr 98 kehtestatud Võru linna üldplaneeringu järgne maakasutuse juhtotstarve on planeeringualal tootmismaa. Käesoleva detailplaneeringu eesmärgid on kooskõlas kehtiva üldplaneeringuga.

3.3. PLANEERITAVA ALA KRUNTIDEKS MOODUSTAMINE

Planeeringuga nähakse ette Pikk tn 17, 17c, 17d ja 17e kinnistute liitmine. Planeeringuala on 100 % tootmismaa. Liidetavate kruntide planeeringujärgseks maa kasutamise sihtotstarbeks on kavandatud 75% tootmishoone maa (tähis - TH), 20% laohoone maa (tähis - TL) ja 5% ärimaa (tähis Ä).

3.4. KRUNDI EHITUSÕIGUS

Planeeringu ehitusõiguse realiseerimine planeeritava ala idaosas (Pikk tn 17e krundil) on keerukas. Planeeringuga kavandatakse Pikk tn 17e krundil mets likvideerida ja tõsta maapinda täitmise teel olemasolevate platsidega enam-vähem samale kõrgusele. Ehitusgeoloogilise uuringu järgi kulub peale ala pinnasega täitmist ligikaudu üks aasta, et pinnas tiheneks ja stabiilsemaks muutuks ning raskusega liigvesi turbast välja valguks. Lisaks on vaja ära lahendada sademevee ärajuhtimine (vt p 3.9.3).

Planeeringu joonistel esitatud hoonete ja parklate suurus ja omavaheline asetus on soovitusliku iseloomuga ning tegelik orientatsioon ja mahud määratakse edasisel projekteerimisel. Kindlasti tuleb aga jälgida, et projekteeritavad hooned jääksid planeeritud hoonestusala piiresse. Teed, platsid, parklad, tehnovõrgud ja tehnorajatised võivad asuda ka hoonestusalast väljaspool.

Hoonete paigutamisel hoonestusalal tuleb tagada tuleohutusnõuetele vastavus – hoonetevaheline tuleohutusküja peab olema vähemalt 8 m ja hüdrandi kuja hooneteni 30 m. Hoone ei või jääda tuletõrjehüdrandi toimivusraadiusest kaugemale. Vajadusel tuleb rajada täiendavaid tuletõrjeveemahuteid ja hüdrante.

Planeeringu põhijoonisel ja tehnovõrkude joonisel näidatud uued hooned on illustratiivsed ning nende asukohta ja suurust hoonestusala sees on lubatud muuta. Uute hoonete projekteerimisel planeeritud ehitiste (tehnovõrgud, hüdrandid, teed, parkla jt) asukohta, tuleb tagada planeeringulahenduse terviklikkus ning toimimine, andes vajadusel uue lahenduse parkimisele, juurdepääsudele, tehnovõrkudele ja teistele ehitistele.

Planeeringuga lubatakse ehitada krundile kokku kuni 12 hoonet (sh olemasolevad hooned), mille maksimaalne ehitusalune pindala kokku on 25 000 m².

Planeeritud hoonete maksimaalne lubatud absoluutkõrgus on 92.40 m (v.a hoone põhimahust kõrgemale ulatuvad mastid, korstnad, päikesepaneelid vm hoone teenindamiseks vajalikud tehnoseadmed).

Kõik ehitusluba mittedõudvad ehitised tuleb samuti võimalusel paigutada hoonestusala sisse. Hoonestusalast väljapoole paigutamisel tuleb asukoht kooskõlastada kohaliku omavalitsusega ja naaberkinnistu omanikuga (kui see kavandatakse krundipiirile lähemale kui 4 m). Erandina on krundipiirile lähemale kui 4 m lubatud ehitada uut alajaama. Hoonetele kohustuslikku ehitusjoont ei sätestata.

Lubatud ehitise kasutamise otstarbed on määratud vastavalt majandus- ja taristuministri 2.06.2015. a määrusele nr 51 "Ehitise kasutamise otstarvete loetelu". Omavalitsusel on õigus lubada täiendavalt loetelus nimetatata kasutamise otstarbeid, kui need on vajalikud ja sobivad piirkonda.

Hoonestusala siseselt tuleb vastavalt majandus- ja taristuministri 30.03.2017. a määrusele nr 17 tagada minimaalne ehitistevaheline kuja 8 m, et oleks takistatud tule levik ühelt hoonelt teisele. Kui ehitistevahelise kuja laius on alla 8 m, tuleb tule leviku piiramine tagada ehituslike või muude abinõudega.

Ehitusõiguse tabel on toodud joonisel 4.

3.5. KRUNDI HOONESTUSALA PIIRITLEMINE

Kruntide hoonestusala kavandamisel on arvestatud olemasoleva olukorra, vajalike kujade ning planeeringualale laienevate piirangute ja kitsendustega. Planeeringu põhijoonisel on näidatud 1 suur hoonestusala, mille ulatuses võib hooneid püstitada. Hoonestusala on kavandatud krundipiirist lääne-, loode- ja põhjaosas 4 m (8 m tuleohutuskuja tagamiseks) ning kirde- ja idaosas 12 m kaugusele (planeeritud kraavi rajamiseks). Tulenevalt kavandatud parkimislahendusest on lõuna- ja edelaosas hoonestusala näidatud kavandatud parklast 9,9 m kaugusele. Nii on võimalik parkimine lahendada ka 45° nurga all, juhul kui tekib vajadus hoone laiendamiseks Pika tn poole.

Hoonete ja rajatiste kavandamisel tuleb lahendada hoonetevahelised kujud vastavalt siseministri 01. märtsi 2021 määrusele nr 17 "Ehitisele esitatavad tuleohutusnõuded", mille § 22 lg 2 kohaselt peab hoonetevaheline kuja olema vähemalt kaheksa meetrit. Kui hoonetevaheline kuja on vähem kui kaheksa meetrit, piiratakse tule levikut ehituslike abinõudega.

3.6. ARHITEKTUURINÕUDED EHITISTELE

Kõik planeeringu järgselt rajatavad ehitised peavad arhitektuurselt sobituma olemasolevasse keskkonda. Käesoleva planeeringuga antakse alale siiski vaid üldised arhitektuursed suunised. Hoonete minimaalseks tulepüsisusklassiks on määratud TP-3.

Planeeringuala hoonestus peab moodustama arhitektuurse terviklahenduse. Kavandatavate hoonete arhitektuur peab olema kaasaegne ning olemasolevasse miljöösse sobiv. Hoone peab jääma krundile määratud hoonestusala sisse. Hoonestusalale ehitamisel tuleb järgida kujadest tingitud nõudeid. Planeeritud hoonete projekteerimisel tuleb arvestada valdavalt levinud ressursisäästliku ehitusviisiga. Vajadusel tuleb kaaluda alternatiivenergia kasutusvõimalusi, nagu näiteks vihmavee taaskasutus ja päikeseenergia kasutamine. Ehitustegevuse puhul tuleb tagada hoonete ja rajatiste (sh piirdeaedade) arhitektuurne ja esteetiline sobivus konkreetse asukohta. Katusele on lubatud paigaldada päikesepaneelid.

Hoonete projekteerimisel tuleb kasutada lihtsat arhitektuurikeelt. Planeeringuga määratud arhitektuurinõuded on toodud tabelis 1.

Tabel 1. Arhitektuurinõuded

Hoonete katusekalle	Ei määrata.
Hoonete katusekate	Ei määrata (lamekatustel võib kasutada rullmaterjale, valtsplekki vms).

Hoonete välisviimistluse materjal	Kasutada kaasaegseid kestvaid ja esinduslikke viimistlusmaterjale; lubatud on kasutada plasti, PVC-d, metalli, kivi, betooni, krohvi, puitu ja klaasmaterjale ning nende kombinatsioone. Värvitoonidest eelistada pastelseid ja looduslähedasi toone. Vältida silma häirivaid liigerksaid loodusega mittesobituvaid võõraid värvitoone.
Piirded	Lubatud on kuni 2 m kõrgune osaliselt läbipaistev piire (võrkpiire, keevispaneelid või hekk).

3.7. TEED LIIKLUS- JA PARKIMISKORRALDUS

Mootorsõidukite juurdepääs kinnistule on tagatud Pikalt tänavalt läbi Pikk tn 17h maaüksuse hoone läänepoolselt küljelt. Planeeringuga nähakse ette lisaks kaks juurdepääsu – üks Lühike tn kaudu planeeritava ala loodepoolselt küljest ning teine kokkuleppel naabriga tootmishoone idapoolselt küljelt läbi Pikk tn 17b kinnistu. Planeeringuga tehakse ettepanek juurdepääsu servituudi seadmiseks (vaata joonis 5).

Planeeringu põhijoonisel ja tehnovõrkude joonisel näidatud juurdepääsu asukohta Lühikeselt tänavalt võib tee projekteerimisel vastavalt tegelikule vajadusele ja otstarbekusele mõnevõrra muuta (nt nihutada Lühikese tänavaga ristumist lõuna suunas).

Parkimine lahendatakse krundisisese ja parkimisalad planeeritakse kavandatud hoonete vahetusse lähedusse. Eesti Standardi (EVS 843:2016) "Linnatänavad" parkimismatemaatika hulga parima analoogi järgi on tööstusettevõtte ja lao minimaalseks parkimiskohtade arvaks (lähtudes hoonete brutopindalast) $25\ 000\ m^2 \times 1/250 = 100$ kohta. Planeeringu joonisel on näidatud tootmishoone jaoks 72 parkimiskohta, kuna eeldatavasti ei kasutata ala hoonestamiseks ära kogu maksimaalselt ehitusalust pindala. Arvestades, et planeeringualal on tootmishoone taga piisavalt platse ja teid, siis saab lihtsasti parkimiskohti vastavalt vajadusele juurde moodustada. Mootorsõidukite parklasse tuleb kavandada vähemalt üks laadimispunkt elektriautodele. Täpne asukoht ja selleks vajalik taristu lahendatakse edasisel projekteerimisel.

Tööstusettevõtte ja lao minimaalne jalgrataste parkimismatemaatika on (lähtudes töötajate arvust) $100 \times 1/12 = 8$ kohta. Jalgratatele tuleb ette näha spetsiaalne koht parkimiseks (rattamaja, varjualune vms).

Planeeringu põhijoonisel ja tehnovõrkude joonisel esitatud parklate asukohad ja kujundus on soovituslikud. Parklate suurust (parkimiskohtade arvu) ja asukohta planeeritaval alal on lubatud lähtudes tegelikust vajadusest muuta. Teede, platside ja parklate rajamiseks tuleb koostada projekt(id).

3.8. HALJASTUS JA HEAKORRA PÕHIMÕTTED

Planeeritaval alal on lubatud likvideerida ehitustegevusele ettejääd haljastus (sh Pikk tn 17e krundi kõrghaljastus). Samuti on lubatud likvideerida olemasolevaid puid ja põõsaid, mis on halvas tervislikus seisundis. Kuna suur osa planeeringualast on hoonete ja kõvakattega platside all, on soovituslik planeeringualal asuvat olemasolevat kõrghaljastust võimalusel säilitada ning ehitusjärgselt kaaluda vabaks jäänud aladele muru ja uusistutuste rajamist. Murukattega alad võimaldavad immutada osa sademeveest pinnasesse ning istutatavate puude ja põõsaste võrad aitaksid alal vähendada tuule negatiivset mõju ning puud pakuksid sõidukitele parklates suvel päikese eest varju. Uushaljastuse rajamiseks on soovituslik koostada maastikuarhitektuurne projekt. Planeeringuga näidatud uued puud-põõsad ning istutusladad on antud

illustratiivsena ning selle kujundust tuleb projekteerimisel täpsustada lähtuvalt uute hoonete tegelikust suuruselt ja paiknemisest hoonestusalal.

Üldplaneeringu kohaselt tuleb tootmishoone ja teiste funktsioonidega maade kokkupuutevööndisse rajada kaitsehaljastus juhul kui mõju ulatub tootmishoonest väljapoole, et leevendada tootmistegevusest tulenevat negatiivset keskkonnamõju. Kaitsehaljastus peab sisaldama madal- ja kõrghaljastust. Tulenevalt tootmishoone laiendusest ei ole planeeringuala ning Lühike tn 6a ja 8 kinnistute vahele kavandatud haljasriba. Planeeringulahendus kaitsehaljastuse osas on kooskõlastatud Lühike tn 6a ja 8 kinnistute omanikega (vaata Lisa 6 ja 7).

3.9. TEHNOVÕRKUDE JA -RAJATISTE ASUKOHAD

Käesoleva detailplaneeringuga on esitatud tehnovõrkude põhimõttelised lahendused, mida tuleb täpsustada vastavate projektidega. Tehnovõrkude kavandatud paiknemine on toodud joonisel 5.

Planeeringuala veevarustuseks ja reovee kanaliseerimiseks on olemas töötavad ühendused Pikal tänaval. Kõik Võru linnas asuvad ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni objektid kuuluvad AS-ile Võru Vesi, v.a Raudtee-Võlsi piirkonnas rajatud VK-süsteemid ja linna sademeveesüsteemid, mis kuuluvad Võru linnale. Sademevee ühiskanalisatsioon Pikal tänaval aga puudub.

Planeeringuala elektrivarustus on tagatud Pikk tn 17 krundil olemasolevast Leivatehase alajaamast 0,4 kV, mille lubatud võimsuseks on 2000 kW. Planeeritavast alas läänes Lühike tn 2 asub Kodu alajaam.

Sideühendus on planeeringualal tagatud Pika tn äärselt kaablikaevust, samuti on olemas gaasivarustus (trasside asukohad on kajastatud olemasoleva olukorra joonisel).

Planeeringualal asuvatel side- ja madalpingekaablite kaitsevööndi laius on 1 meeter mõlemal pool liini telge.

3.9.1. Veevarustus, sh tuletõrje veevarustus

Planeeringualal säilib olemasolev veeühendus Pikalt tänavalt. Planeeringuga veetarbe suurendamist ei kavandata. Ehitustegevusele ette jääv veetorustik ehitatakse vajadusel ümber, et tagada tootmiseks ja ladustamiseks vajalik veevarustus. Lisaks projekteerida vajadusel ka veevarustus uutele hoonetele. Uue sügavkülmlao ja tehnoseadmete hoone veeühendused on planeeritud luua olemasolevast veetorustikust, võimalusel olemasolevast tootmishoonest.

Arvestada, et Lühike tn 6a veevarustus on tagatud Pikk tn 17 krundi olemasoleva veetorustiku kaudu, mis tuleb säilitada. Kui olemasolev veetrass jääb ette tootmishoone laiendamisele, tuleb trass vajadusel ümber ehitada. Trassi tohib likvideerida ainult uue ühenduse olemasolul. Võimalusel tuleb kaaluda veeühenduse rajamist Lühike tänava kaudu.

Planeeringu tehnovõrkude joonisel on näidatud võimalik uus veetorustiku paiknemise lahendus, mida on lubatud projekteerimisel vastavalt vajadusele muuta või täpsustada.

Veetorustiku ümberehitamiseks tuleb taotleda Võru Vesi AS-ilt projekteerimistingimused ja hankida kõik vajalikud load ja kooskõlastused.

Lähimad olemasolevad tuletõrjehüdrandid asuvad Pikk 17 tootmishoone esisel haljasalal. Tuletõrjehüdrantide asukohad on toodud olemasoleva olukorra joonisel (joonisel 3).

Kuna olemasolevate tuletõrjehüdrantide toimivusraadius (100 m) ei ulatu uute planeeritavate hooneteni (tootmishoone taga), siis tuleb positsioonile 1 hüdrante vastavalt vajadusele juurde rajada. Kui ühisveevärgi veevarustus ei ole piisav või hüdrandi kauguse tõttu otstarbekas, tuleb alternatiivina paigaldada maa-alused tuletõrje veemahuti(d), et tagada kogu alal vajalik kustutusvesi.

Planeeringu tehnoorkude joonisel on näidatud kahe võimaliku uue hüdrandi asukoht (ühisveevärgi baasil), mida tuleb täpsustada lähtuvalt uute hoonete ja platside asukohast.

Vastavalt siseministri 18.02.2021 määruse nr 10 „Veevõtukohta rajamise, katsetamise, kasutamise, korrashoiu, tähistamise ja teabevahetuse nõuded, tingimused ning kord“ § 6 lõike 1 kohaselt tuleb veevõtukoht üldjuhul rajada vähemalt 30 meetri kaugusele ehitisest, et tagada päästetehnika ohutus. Planeeringu joonistel on näidatud kavandatud hüdrantidele selleks vajalik tuleohutuskujad.

Planeeritavale alale nähakse ette mitmeid hooned, mille tegelik kasutusviis selgub hoone projekteerimisel.

Kuna planeeritud hoonestuse maht on hinnanguline, tuleb planeeritud kustutusvee hulk ning aastaringne kättesaadavus projekteerimisel täpsustada ning kontrollida.

3.9.2. Reoveekanalisisatsioon

Planeeringualal säilib olemasolev reoveekanalisisatsiooni ühendus ühiskanalisatsiooni. Kanaliseeritava reovee mahtude suurendamist planeeringuga ei kavandata, kuid kui olemasolevad torustikud jäävad ehitustegevusele ette, siis tuleb krundi omanikul omal kulul rajada uued toruühendused. Samuti projekteerida reoveekanalisisatsioon uutele hoonetele, millistele vaja.

Lühike 6a krundi kanalisatsioonitrass on ühendatud Pikk 17 torustikku. Planeeringuga on ette nähtud seada krundile positsioon 1 servituut Lühike tn 6a kasuks, et tagada Lühike 6a hoonetele kanaliseerimise võimalus. Kui Lühike 6a krundile on võimalik välja ehitada kanalisatsioonitrass uues asukohas, siis tuleb servituut seada uuele lõigule. Võimalusel tuleb kaaluda lisaks täiesti uue lahenduse väljaehitamist Lühike tänava kaudu, mis võimaldaks loobuda kitsendustest Pikk 17 krundil.

Planeeringu tehnoorkude joonisel on näidatud võimalik uus reoveekanalisisatsiooni lahendus, mida on lubatud projekteerimisel vastavalt vajadusele muuta või täpsustada.

Reoveekanalisisatsiooni ümberehitamiseks tuleb taotleda Võru Vesi AS-ilt projekteerimistingimused ja hankida kõik vajalikud load ja kooskõlastused.

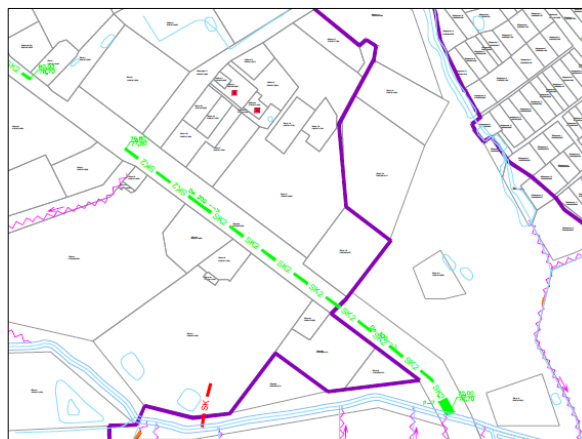
3.9.3. Vertikaalplaneerimine, sademevesi ja drenaaž

Planeeringuala sademevee ärajuhtimine on keerukas, sest sademevett koguneb palju ja Pikal tänaval puudub sademeveekanaliseerimise torustik, kuhu seda juhtida. Võru linna ühisveevärgi ja -kanaliseerimise arendamise kava aastateks 2019-2031 kohaselt on Pikale tänavale ette nähtud perspektiivne sademevee kanalisatsioonitorustik.

Planeeritava alal on arvutuslikult kõvakattega alasid kokku ligikaudu 42 550 m² (katusepind 25 000 m² ja teed/platsid 17 550 m²).

Planeeringuala sademevesi on kavandatud kokku koguda sademevee kanalisatsioonitorustikuga ning juhtida positsioon 1 idapoolse piiri äärde rajatavasse kogujakraavi. Sademevesi tuleb kraavist edasi juhtida

lähimasse eesvoolu, milleks on planeeritavast alast kaugemale lõunasse jääv Koreli oja. Planeeringuga nähakse ette sademevee planeeritavalt alalt edasi juhtimiseks rajada ca 115 m pikkune kraav servituudi kokkuleppega läbi Pikk tn 17g krundi (kü tunnus 91901:001:0465) kuni planeeringualast ida suunda jäävasse olemasolevasse tiiki (Tiigi kü 91804:004:0102). Tiik on heaks puhvriks suuremate valingvihmade korral, et vee voolukiirust vähendada. Nimetatud tiigi väljavool tuleb samuti korrastada, et tagada vee edasi liikumine Koreli oja suunas. Vajadusel tuleb enne sademevee kraavi juhtimist paigaldada õli- ja liivapüüdur. Sademeveetorustike ja kraavide rajamiseks tuleb koostada täpsustavad projekt(id). Projektis tuleb käsitleda ka tiigi väljavoolu korrastamist. Kui Pika tänava sademeveekanaliseerimine välja ehitatakse, võib sademevee ka sinna juhtida. Eelnevalt tuleb taotleda projekteerimistingimused ning koostada projekt.

Skeem 3. Perspektiivne sademeveekanaliseerimine Pikal tänaval (väljavõte ÜVK arendamise kavast, 2019).

3.9.4. Elektrivarustus, sh välisvalgustus

Pikk tn 17 kinnistul paikneb olemasolev Leivatehase alajaam 10/0,4 kV, võimsus on 2x1600 kVA, mis teenindab kõiki planeeringualal asuvaid hooneid. Planeeritavast alast läänes Lühike tn 2 (kü tunnus 91901:011:0008) asub Kodu alajaam.

Vastavalt Elektrilevi OÜ tehnilistele tingimustele nr 388143 tuleb olemasolevast Kodu alajaamast (mis on omakorda ühendatud Autobaasi alajaamaga planeeritavast alast ca 550 m kaugusel loodes) näha ette uus 10 kV maakaabel, millel on olemasoleva kaabliga võrreldes suurem ristlõige ja ühendada Leivatehase alajaamaga. Planeeritud alajaamade vahelisele maakaablile tuleb seada servituut Elektrilevi OÜ kasuks.

Tulevase jaotuspunkti asukoht tuleb näha ette territooriumil ligipäätavasse kohta.

Olemasolevad madalpingekaablid võimalusel säilitatakse. Ehitustegevusele ette jäävad elektrikaablid tuleb vajadusel ümber ehitada, et tagada kõigile planeeringuala tarbimiskohtadele elektrivarustuse olemasolu. Planeeringu tehnovõrkude joonisel on näidatud planeeritud elektrikaablite võimalikud asukohad, mida tuleb täpsustada edasisel projekteerimisel.

Planeeringu ala läbivad Lühike tn 4, 6, ja 8 ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni ühendustorustikud (ÜVK). AS-il Võru Vesi on olemas projekt, kus nende eramute ühendused on ümber projekteeritud Lühike tänavale. Elektri kaablite projekteerimisel tuleb arvestada eelnimetatud projektiga.

Välisvalgustus on ette nähtud lahendada võimalusel hoonete külge kinnitatud valgustitega, lisaks tuleb krundisisese valgustada planeeringuala läbiv tee ja parkimisalad. Planeeringu tehnovõrkude joonisel on näidatud valgustite soovituslikud asukohad (lampide vahekaugus ca 20 m), mida tuleb täpsustada edasisel projekteerimisel (sõltuvalt vajadusest, valitavate valgustite tüübist ja võimsusest).

Elektri kaablite paralleelsel kulgemisel koos teiste maa-aluste tehnovõrkudega on soovitatav need korraga rajada ning võimalusel paigutada ühte kaevikusse.

Kõigile Elektrilevi OÜ tehnorajatistele tuleb tagada vaba juurdepääs hooldus- või remonttöödeks vm vajalikeks tegevusteks, milleks seada maakasutuse servituudialad Elektrilevi OÜ kasuks.

Võrgu ümberehitamiseks kliendi soovil sõlmida Elektrilevi OÜ-ga lisateenuse leping projekteerimiseks ja tööde teostamiseks.

3.9.5. Soojavarustus

Käesolev planeering näeb alal ette soojavarustuse lahendamise lokaalküttena. Tootmishoonel on soojavarustuseks olemas oma katlamaja ja vedeldatud maagaasi LNG-mahutid.

Planeeringuga kavandatakse planeeringuala põhjaossa paigaldada LPG vedelgaasi mahuti, mille asukoht on näidatud tehnovõrkude joonisel.

Pikk tn 17 krundil on välja ehitatud ka gaasitorustiku liitumine tänavavõrku, kuid see ei ole planeeringu koostamise ajal kasutusel.

Võru linna varustab soojaga Danpower Eesti AS (end nimega AS Võru Soojus) ning linnas on kaks kaugküttevõrgu piirkonda – Kesklinna ja Võrukivi kaugküttevõrk. Planeeringuala jääb Kesklinna kaugküttevõrgu piirkonnast väljapoole. Lähim küttestorustik asub planeeringualas läänes Põllu tn piirkonnas ja Pikal tänaval, millega liitumine on perspektiivne. Planeeringu joonistel perspektiivset kaugküttega liitumise võimalust ei ole kajastatud. Kaugküttega liitumine on võimalik projekteerimistingimuste alusel.

3.9.6. Telekommunikatsioonivarsustus

Detailplaneeringuga säilitatakse olemasolev Pikk tn 17 tootmishoone sideühendus Pika tänava äärselt kaablikaevust. Uute ühenduste loomiseks ehitavatele hoonetele tuleb koostada projekt.

Planeeringu tehnovõrkude joonisel on näidatud võimalik sidekaabliühendus olemasolevast tootmishoonest sügavkülmlao ja tehnoseadmete hooneni. Planeeritud sidekaablite asukohti krundil ja liitumiskohti tootmishoonest on projekteerimise käigus lubatud vastavalt otstarbekusele ja tegelikule sideühenduse vajadusele muuta.

3.9.7. Servituutide seadmise ettepanekud

Servituutide seadmise vajadust kajastab allolev tabel.

Tabel 2. Servituutide seadmise vajadus

Servituut	Teeniv kinnisasi / isik	Valitsev kinnisasi / isik
Keskpinge kaabli talumise servituut tehnovõrguvaldaja kasuks Olemasolevale Leivatehase alajaamale uue elektritoite saamiseks	Lühike tn 4 (91901:001:0288); Lühike tn 6a (91901:011:0015); Pikk tn 15 (91901:011:1330)	Tehnovõrgu valdaja Elektrilevi OÜ / Pikk tn 17 Leivatehase alajaam
Reovee kanalisatsioonitorustiku talumise servituut Lühike tn 6a (91901:011:0015) kinnistu kasuks	Krunt positsioon 1 (liidetavad krundid Pikk tn 17, 17c, 17d ja 17e)	Lühike tn 6a (91901:011:0015)
Veetorustiku talumise servituut Lühike tn 6a (91901:011:0015) kinnistu kasuks	Krunt positsioon 1 (liidetavad krundid Pikk tn 17, 17c, 17d ja 17e)	Lühike tn 6a (91901:011:0015)
Juurdepääsu servituut positsioon 1 kasuks	Pikk tn 17b (91901:001:0107)	Krundid positsioon 1

Servituudi vajadusega alad on toodud planeeringu tehnovõrkude joonisel ja esitatud 1 m ulatusega trasside telgedest.

3.10. KESKKONNATINGIMUSED PLANEERINGUGA KAVANDATUD ELLUVIIMISEKS

Planeeringuga ei kavandata alale olulise keskkonnamõjuga tegevusi. Kui projekteerimisfaasis selgub, et tegevusega kaasneb keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 6 lõike 1 alusel oluline keskkonnamõju, on vastavas faasis vaja läbi viia keskkonnamõjude hindamine.

Ala väljaehitamine peab toimuma nõuetekohaselt ning selle tehnoloogiline tase, loodusvarade kasutamine, jäätm- ja energiamahukus peab olema võimalikult säästlik, et vähendada negatiivset keskkonnamõju.

Tootmistegevuse arendamisel ei tohi tootmisest tulenev keskkonnamõju (müra, vibratsioon, lõhn) ulatuda tootmishoonest väljapoole. Tootmine ei tohi olla negatiivse keskkonnamõjuga. Olemasolevad tootmisettevõtted tuleb viia vastavusse kehtivate õiguslike normidega saasteainete väliskeskkonda paiskamise osas. Cristella VT OÜ-le on 10.06.2016 väljastatud tähtajatu keskkonnaluba L.ÖV/323117 vedeldatud maagaasi põletusseadmest saasteainete välisõhku viimiseks. Tootmishoone laiendamise eesmärgiga ei kavandata ületada keskkonnaloas nimetatud välisõhku väljutatavate saasteainete aastaseid heitkoguseid.

Tootmishoonete saasteaineid väljutavad korstnate, ventilatsiooniavade ja –torude ning muud saasteallikate puhul peab vastavalt keskkonnaministri 27.12.2016 määrusele nr 75 „Õhukvaliteedi piir- ja sihtväärtused, õhukvaliteedi muud piirnormid ning õhukvaliteedi hindamispäärid“ tagama, et välisõhku paisatavate saasteainete kontsentratsioon tootmisterritooriumi piiril jääks alla määrusega kehtestatud piirväärtusi.

Tootmistegevusest tulenev müra ei tohi ületada seadusega ette nähtud normatiive. Vastavalt keskkonnaministri 16.12.2016 määrusele nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“ Lisa 1 ei tohi tööstusmüra II kategooria elamumaa aladel ületada päeval 60 dB ja öösel 45 dB. Hoonete puhul on soovitatav kasutada ehituslikke müra takistamise võtteid. Ehitusmüra tasemed ei tohi lähedusse jäävatel elamualadel ajavahemikus 21.00–07.00 ületada KeM määruse nr 71 lisa 1 toodud normtasest.

Täiendavalt tuleb jälgida, et ehitusaegsed vibratsioonitasemed ei ületaks sotsiaalministri 17.05.2002 määruses nr 78 „Vibratsiooni piirväärtused elamutes ja ühiskasutusega hoonetes ning vibratsiooni mõõtmise meetodid“ § 3 toodud piirväärtusi.

Planeeringualal ei asu ohtlike ainete ladestuskohti ega teisi jääkreostust tekitavaid objekte, ka ei ole kavandatud keskkonnaohtlikke rajatisi ja tegevusi. Jäätmemajandus planeeringualal lahendatakse vastavalt kehtivatele normatiividele ja õigusaktidele. Jäätmed on ette nähtud koguda vastavatesse kinnistesse prügikonteineritesse, mis tuleb paigutada hoonetesse või nende lähiümbrusesse hoovialadele. Konteinerite täpne paiknemine pannakse paika hoonete projekteerimise käigus. Kõik ohtlikud jäätmed on ette nähtud koguda vastavalt kehtivatele eeskirjadele. Olmejäätmete äravedu on ette nähtud korraldada jäätmekäitlusluba omavate firmade kaudu.

Hoonete kütmisel ei ole lubatud kasutada kivisütt ega muid rohkelt tahmavaid kütuseid. Kaaluda alternatiivenergia kasutusvõimalusi, nagu näiteks vihmavee taaskasutus ja päikeseenergia kasutamine. Päikesepaneelid on lubatud paigaldada katusele.

Planeeringuala paikneb suhteliselt kaitstud põhjaveega alal. Ala veega varustamine ja reovee kanaliseerimine toimub olemasoleva ühisveevärgiga liitumise baasil ega kujuta täiendavat pinnasereostuse või põhjaveereostuse riski. Kõvakattega aladelt tulev sademevesi tuleb kokku koguda, vajadusel nõuetekohaselt puhastada õlipüüduriga ning juhtida drenaaž-, pinna- ja sajuvete äravoolu- ja kuivenduskraavidesse ja/või immutada haljasaladel, mitte lasta valguda naaberkruntidele. Pikk tn 17f kinnistul paikneva puurkaevu täpne asukoht tuleb projekteerimise etapis kontrollida, et tagada veehaarde kaitetus.

Vastavalt Eesti pinnase radooniriski kaardile on planeeringuala radoonitase 50 – 100 kBq/m³. Radooniohtlikes piirkondades tuleb vajadusel hinnata radooniriski suurust ning sellega ehitustegevuse kavandamisel arvestada. Hoonete projekteerimisel tuleb lähtuda sel hetkel kehtivatest standarditest ja normatiividest. Planeeringu koostamise ajal kehtinud Eesti standardis EVS 840:2017 „Juhised radoonikaitse meetmete kasutamiseks uutes ja olemasolevates hoonetes“ on toodud muu hulgas järgmised radoonitaseme vähendamise meetmed:

- Kasutada tuleb tarindite radoonikindlaid lahendusi, nagu nt õhutihedad esimese korruse tarindid, alt ventileeritav betoonplaatpõrand, maapinnast kõrgemal asuva põrandaaluse tuulutus.
- Tagada tuleb korralik ehituskvaliteet.
- Hoone vundamenti ehitamisel tuleb kasutada vähese poorsusega tihedat betooni või ehitusmaterjale.
- Esimesel korrusel tuleb tagada korralik ventilatsioon.
- Vajadusel tuleb tagada täiendav põrandaaluste ventileerimine.
- Detailsed lahendused radoonitaseme vähendamiseks tuleb anda hoonete projekteerimisel enne ehituslubade väljastamist.

3.11. KURITEGEVUSE RISKE VÄHENDAVALD NÕUDED JA TINGIMUSED

Edasise projekteerimise käigus tuleb ette näha meetmed kuritegevuse ennetamiseks lähtuvalt Eesti Standard EVS 809-1:2002 Kuritegevuse ennetamine, linnaplaneerimine ja arhitektuur. Osa 1: Linnaplaneerimine normdokumendist. Välisruumi projekteerimisel tuleb arvestada erinevate kuritegevust vähendavate meetmetega. Oluliseks tuleb seada:

- Tagumiste juurdepääsude vältimine.
- Jälgitavus.
- Vastupidavate ja kvaliteetsete materjalide kasutamine (uksed, aknad, lukud, pingid, prügikastid, märgid).
- Murdvaraste jaoks ligipääsetavate uste ja akende turvalisemaks muutmine vähendab sissemurdmise riski.

Krundil on rajatud vörkaed ümber kinnistu ja kaugjuhtimisega lukustatavad väravad. Kohas, kus olemasolev vörkaed jääb ehitustegevusele ette, võiks rajada aia uude asukohta, et eraldada eraterriitoriumi avalikest aladest ja takistada juhuslike vööraste juurdepääsu alale. Kui piire asub ainult krundipiiridel, siis ülejäänud territooriumil säilib visuaalne avatus ja hea vaadeldavuse kogu ala ulatuses. Planeeritud ala keskossa planeeritud hoonete lähedusse ja platside ümber rajatakse välisvalgustus, mis suurendab nähtavust pimedal ajal ja vähendab kuritegevuse ohtu. Lisaks on alal paigaldatud valvekaamerad. Valgustuse detailne lahendus antakse projekteerimise käigus.

3.12. PLANEERINGU ELLUVIIMISE TEGEVUSKAVA

Detailplaneering on pärast kehtestamist aluseks planeeringualal edaspidi teostatavatele maakorralduslikele ja tehnilistele projektidele. Planeeringualal koostatavad ehitusprojektid peavad vastama Eesti Vabariigis kehtivatele projekteerimisnormidele.

Planeeritava tegevusega tekitatud kahju kolmandatele osapooltele tuleb hüvitada vastava krundi igakordse omaniku poolt.

Planeeritud tegevuse elluviimiseks tuleb koostada vastavad projektid, kooskõlastada vastavate ametkondade või võrgu valdajatega ning taotleda vajalikud ehitus- ja kasutusload (kui ei ole ehitusloa kohustust, siis ehitusteatised).

Planeering rakendub vastavalt Eesti Vabariigi seadustele ja õigusaktidele. Krundi ehitusõigus realiseeritakse krundi igakordse omaniku poolt (sh krundi edelaserva rajatav tootmishoone parkla). Planeeritud hoone väljaehitamise kohustus on krundi igakordsel omanikul. Võimalike tehnovõrkude rajamine toimub vastavalt krundivaldaja ja võrguvaldajate kokkulepetele.

4. KOOSKÕLASTUSTE JA KOOSTÖÖ KOKKUVÕTE

Kokkuvõtte kooskõlastustest ja koostööst planeeringu ajal on antud tabelis 3.

Tabel 3. Kooskõlastused ja koostöö

Kuupäev	Asutuse või ettevõtte nimetus / kinnistu nimetus ja tunnus	Kooskõlastuse tingimused või seisukoht	Nimi ja amet
	Päästeameti Lõuna Päästeskuse Inseneritehniline Büroo		
25.11.2021	Maa-amet	Lahenduse koostamisel arvestada asjaoluga, et kitsendus Pikk tn 17g kinnisasjal oleks võimalikult väike. Veejuhe kavandada võimalusel kinnisasja piiri lähedale. Planeeringu joonistel näidata sademevee juhtimiseks läbi riigile kuuluva kinnisasja servituudi seadmise vajadusega ala. Märkusega arvestatud.	Kristi Kivimaa, maatoimingute osakonna planeeringute ja ehitusprojektide büroo juhataja
14.07.2022	Elektrilevi OÜ	Tööjoonised kooskõlastada täiendavalt.	Marge Kasenurm, Elektrilevi OÜ volitatud esindaja
	AS Võru Vesi		
06.07.2022	Lühike tn 6a kinnistuomanik	Nõusolek antud vastavalt lisale 7.	Heino Künnapuu, Lühike tn 6a omanik
06.07.2022	Lühike tn 8 kinnistuomanik	Nõusolek antud vastavalt lisale 6.	Juta Urb, Lühike tn 6a omanik
	Pikk tn 17b kinnistuomanik	Juurdepääsu servituut notariaalselt kinnitatud.	